

29.12.2023

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2023/1352
Toplantı Tarihi/Sayısı : 2.11.2023/218
Karar Numarası : 2023/847
Başvuran : H. U. E.
Başvuran Vekili : Av. R. Z.
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi : Kütahya Valiliği (İl Jandarma Komutanlığı, İl Emniyet Müdürlüğü ve İl Sağlık Müdürlüğü)
Muhatap Adres : Fatih Mh. Kışla Cd. No:87 Simav/KÜTAHYA

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, gözaltı işlemi sırasında kolluk personeline darp edildiği ve nezarethaneye giriş için yapılan adli muayene sırasında görevli hekimin görevini yapmayarak gerçeğe aykırı rapor düzenlediği şikayetleriyle işkence ve kötü muamele yasağının maddi ve usuli açıdan ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, vekili aracılığıyla ilettiği başvuru dilekçesinde özetle;

a. Simav Cumhuriyet Başsavcılığınca 30/6/2023 tarihinde gözaltına alındığını, gözaltı aracına bindirildiği sırada elleri ters kelepçeli iken emniyet ve jandarma personeli tarafından darp edildiğini,

b. Hakkında Kütahya ili Simav ilçesi Doç. Dr. İsmail Karakuyu Simav Devlet Hastanesi Acil Servisi'nde 30/6/2023 günü saat 11.07'de ... sayılı muayene raporu düzenlendiğini, rapor için yapılan muayenede görevli hekimin kendisi ile kolluk kuvvetlerinin yanında görüşüğünü ve kendisini muayene etmediğini,

c. Aynı gün serbest bırakılmasının ardından akşam saatlerinde aynı hastaneye tekrar gittiğini ve aynı hekim tarafından ... sayılı yeni bir adli muayene raporu aldığını, raporda “yapılan muayenesinde sağ tibiada[Kaval kemiği] kızarıklık mevcut, basit tıbbi müdahale ile giderilebilir.” notunun düştüğünü, ancak sabahki muayenede görevli hekim kendisini muayene etmediği için vücudundaki bazı darp izlerinin kaybolduğunu, bu bağlamda hekimin görevini yerine getirmediğini iddia etmektedir.

3. Muhatap Kütahya ili Simav ilçesi Doç. Dr. İsmail Karakuyu Simav Devlet Hastanesi Başhekimliğinden alınan 14/8/2023 tarihli yazılı görüşte özetle; konuya ilişkin Kütahya İl Sağlık

Müdürlüğünce inceleme başlatıldığı belirtilmiş ve ilgili hekimin görüşleri ile muayeneye ilişkin kamera kayıtları iletilmiştir.

4. Muhatap Kütahya İl Emniyet Müdürlüğünden alınan 13/9/2023 tarihli yazılı görüşte; bahse konu başvuru ile ilgili olaya müdahil olan personel hakkında soruşturma başlatıldığı bildirilmiştir. Kütahya İl ve Simav İlçe Jandarma Komutanlıkları ise konuya ilişkin görüş bildirmemiştir. Öte yandan, Simav Kaymakamlığı 27/9/2023 tarihli cevabi yazısında konuya ilişkin Kütahya Valiliği İl İdare Kurulu Müdürlüğü tarafından idari soruşturma başlatıldığını ve soruşturmanın tamamlanmasına müteakip Kurumumuza bilgi verileceğini bildirmiştir.

5. Başvuran, muhatap Kurumun cevabi yazısına ilişkin vekili aracılığıyla sunduğu görüşte özetle;

a. Belirtilen tarih ve saatte gözaltı kararı olmadan evinden ters kelepçeli halde araca bindirilirken Emniyet ve Jandarma personeline darp edildiğini, nezarethaneye girişten önce yapılan muayenede görevli hekimin muayeneyi mevzuata uygun şekilde yapmadığını ve tüm bu sürecin kamera kayıtları ile sabit olduğunu,

b. Gözaltı işleminin bitmesinin ardından Simav Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunduğunu, bunun üzerine müvekkilini darp eden Jandarma personelinin 16/7/2023 tarihinde ablasının düğününe gelerek düğüne katılanlara kimlik ve araç kontrolleri ile baskı uyguladığını, bu çerçevede İlçe Jandarma Komutanlığının görevini kötüye kullandığını iddia etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; *“Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”* Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

7. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in “Karar türleri” başlıklı 65'nci maddesine göre; *“(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.”*

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol (OPCAT) uyarınca ulusal önleme mekanizması görevini üstlenmiştir. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesiyle; OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması görevini yapmak, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek görevleri verilmiştir.

11. Tüm bu açıklamalarla birlikte Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun ayrımcılık yasağı ile ulusal önleme mekanizması kapsamında işkence ve kötü muamele yasağının ihlaline ilişkin iddialar bakımından başvuru alabileceği sarihdir.

12. Somut olaya bakıldığında; başvuranın işkence ve kötü muamele yasağının ihlal edildiği iddialarını ihtiva ettiği görülmektedir.

13. Anayasa'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrasında; kimseye işkence ve eziyet yapılamayacağı, insan haysiyeti ile bağdaşmayan bir ceza verilemeyeceği ve muameleye maruz bırakılamayacağı hükmü bulunmaktadır.

14. İşkence ve kötü muamele yasağı Anayasa'da olduğu gibi pek çok ulusal ve uluslararası insan hakları metinlerinin en temel hükümlerinden biridir. Söz konusu metinlerde; devletin alıkonulmuş kişilere kötü muamele teşkil eden tutum ve davranışlarda bulunamayacağı belirtilmektedir. Bu doğrultuda devletlerin negatif ve pozitif yükümlülükleri bulunmaktadır.

15. Devletin negatif yükümlülüğü kişilerin devlet görevlilerince kötü muameleye maruz bırakılmaması sorumluluğunu içerirken devletin pozitif yükümlülüğü kişileri bu tür muamelelerden korumayı, bu tür muameleleri uygulayan kişilerin tespitini ve cezalandırılmasını kapsamaktadır (Anayasa Mahkemesi (AYM), *Eyüp Birinci*, B.No: 2018/3691, 18/5/2021, para. 37).

16. Devletler işkence ve kötü muameleye karşı negatif yükümlülükleri kapsamında bireyin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına saygı göstererek kişilere fiziksel ve ruhsal zarar vermemelidir. Bu yükümlülük mutlak nitelikte olup hem Anayasa'da hem de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde (AİHS) herhangi bir istisnaya sahip değildir.

17. Bununla birlikte bir fiilin işkence ve kötü muamele yasağı kapsamında değerlendirilebilmesi için

belirli bir asgari ağırlık eşiğini aşması gerekmekte olup bu eşik mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi etmenler ile muamelenin süresine, fiziksel ve ruhsal etkilerine bağlı olarak her somut olayda ayrıca değerlendirilmelidir (AYM, *Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, para. 23).

18. Somut olayda; başvuran, 30/6/2023 tarihinde sabah saat 05:00 sularında Jandarma Komutanlığı ve Emniyet Müdürlüğü personelin tarafından evinden ters kelepçe ile gözaltına alındığını, araca bindirildiği sırada ve araçta Emniyet personeli A. Ç. tarafından darp edildiğini iddia etmekte ve olaya ilişkin kamera kayıtlarını başvuru ekinde sunmaktadır.

19. Başvuru kapsamında kamera kayıtları incelenmiş olup bu kayıtlarda başvuranın 30/6/2023 tarihinde saat 05:09'da ters kelepçeli halde Jandarma Komutanlığı ve Emniyet Müdürlüğü personeli tarafından alıkonulduğu ve araca bindirilmek istendiği, bu sırada Emniyet personelinin başvuranın yüzüne dirseğiyle vurduğu görülmektedir. Daha sonra aracın kapısı açıldığı için kameranın görüş açısı daralmış olsa da söz konusu emniyet personelinin copunu kullanarak başvurana iki defa daha vurduğu kamera kayıtlarından anlaşılmaktadır. Nitekim, başvuranın Kütahya ili Simav İlçesi Doç. Dr. İsmail Karakuyu Devlet Hastanesinden aynı gün içinde aldığı ikinci sağlık raporu olan ... sayılı raporda "*hastanın yapılan muayenesinde sağ tibiada kızarıklık mevcut.*" bulgusu da yer almaktadır. Bu bağlamda başvuranın darp edildiği tıbbi kayıtlarla da sabittir.

20. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) göre kişinin yakalanması sırasında yakalamayı gerçekleştirmek üzere güç kullanılması AİHS'in 3'üncü maddesi kapsamında meşru kabul edilebilir. Ancak söz konusu gücün, yakalanan kişinin davranışının gereği olarak orantılı biçimde kullanılması gerekmektedir (AİHM, *Staszewska v. Polonya*, B.No:10049/04, 3.11.2009).

21. Somut olay, bu bağlamda değerlendirildiğinde kamera kayıtlarında başvuranın elleri arkadan kelepçelenmiş biçimde kolluk personelinin yanında durduğu ve direnmediği, yalnız araca binmeden önce bir kolluk personeline tükürdüğü görülmektedir. Söz konusu davranış her ne kadar tasvip edilemeyecek olsa da başvuranın kelepçeli olduğu da göz önünde bulundurulduğunda, bu davranışın kamera görüntülerindeki şekilde bir güç kullanmayı gerektirmediği değerlendirilmektedir.

22. Bu bağlamda başvuranın kolluk personelinin kontrolü altındayken darp edildiği, söz konusu eylemin meşru ve orantılı olmadığı ve kötü muamelenin tespitinde ölçüt olarak kullanılan asgari eşiği aştığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla başvuru konusu olayda kötü muamele yasağının maddi yönden ihlal edildiğine kanaat getirilmiştir.

23. Başvuranın işkence ve kötü muamele yasağının ihlali kapsamında öne sürdüğü iddialardan bir diğeri, nezarethaneye giriş öncesinde adli muayene raporu almak üzere götürüldüğü hastanede görevli hekim A. B. tarafından muayene edilmediği ve "*darp ve cebir izine rastlanmadı*" şeklinde gerçeğe aykırı rapor düzenlendiğidir. Başvuran, Hekim A. B.'nin kendisini muayene etmediğini, muayene raporunu kolluk personelinin yanında düzenlediğini ve bu nedenle şikayetlerini hekime iletmeye korktuğunu iddia etmektedir.

24. Başvuranın iddiası başvuru belgeleri üzerinden incelenmiş olup başvuranın nezarethaneye giriş öncesi adli muayene için ilk olarak 30/6/2023 tarihinde saat 11:07’de Kütahya İli Simav İlçesi Doç. Dr. İsmail Karakuyu Devlet Hastanesine götürüldüğü ve hakkında ... sayılı rapor hazırlandığı, bu raporda “*hastanın yapılan muayenesinde darp ve cebir izine rastlanmamıştır.*” notunun düşünüldüğü görülmüştür.

25. Başvuru belgelerinde başvuranın, aynı gün serbest bırakılmasının ardından 22:38’de aynı hastaneye giderek aynı hekim tarafından düzenlenmiş ... sayılı yeni bir genel adli muayene raporu aldığı, bu raporda başvuranın sağ bacağına ağrı şikayetinin bulunduğu ve “*yapılan muayenede sağ tibiada kızarıklık mevcut.*” notunun olduğu görülmüştür.

26. Kurumumuz tarafından muhataplardan konuya ilişkin yazılı görüş ve başvuranın muayenelerine ilişkin kamera kayıtları talep edilmiştir. Bu kapsamda Kütahya İl Sağlık Müdürlüğüne inceleme başlatıldığı öğrenilmiştir. Ayrıca başvuranı muayene eden Hekim A. B., Kurumumuza sunduğu yazılı görüşünde, muayene sırasında kişinin fiziki durumunun gözlemlendiğini ve şüpheli bir durumun görünmediğini, kişiye aktif şikayeti olup olmadığını sorulduğunu ve bir şikayetinin olmadığını, hastanenin fiziki şartları ve güvenlik gerekçesiyle kolluk personelinin hasta kaydı açılan yerde beklediklerini, kolluk personelinin muayeneye karışmadığını ve söz konusu kolluk personeliyle herhangi bir bağının olmadığını belirtmiştir. Ayrıca aynı kişinin yaklaşık 12 saat sonra darp raporu almak için bireysel olarak geldiğini, bu süreçte kişinin tekrar muayene edildiğini ve sağ bacağının ön yüzünde kızarıklık görüldüğünü, hafif ağrısı olması nedeniyle röntgen çekildiğini ve herhangi bir patolojiye rastlanmadığını ifade etmiştir.

27. Başvuru kapsamında Kütahya ili Simav İlçesi Doç. Dr. İsmail Karakuyu Devlet Hastanesi Başhekimliğinden başvuranın muayenesine ilişkin kamera kayıtları talep edilmiştir. İncelenen kayıtlarda başvuranın sabah saatlerinde yapılan genel adli muayenesinde, polis memurları eşliğinde elleri arkadan kelepçeli biçimde muayene alanına geldiği, görevli hekimin masasında oturur biçimde uzaktan başvuranı gözlemlenmekle yetindiği ve muayene etmediği, bu esnada kolluk personelinin başvuranın yanında olduğu görülmüştür.

28. Başvuranın aynı gün akşam saatlerinde hastaneye tekrar geldiği kamera kayıtlarında görülmüştür. Bu kayıtlarda başvuranın sabah kendisini muayene eden hekimle bu kez kolluk personeli olmadan görüştüğü ve şikayetlerini hekime aktardığı, hekimin kapalı muayene alanında başvuranı muayene ettiği ve yeni bir rapor düzenlediği tespit edilmiştir.

29. Alıkonulmuş kişilerin kötü muameleden korunmasında ve kötü muamele iddialarının soruşturulmasında tıbbi muayene en önemli usuli güvencelerden biridir. Dolayısıyla muayenenin usulüne uygun olarak yapılması ve raporlanması önem arz etmektedir (AYM, *Feride Kaya*, B. No: 2013/2365, 20/1/2016, para. 66). Nitekim Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 4 Aralık 2000 tarihli 55/89 sayılı kararıyla tavsiye edilen ve 2022 yılında güncellenen İşkence ya da Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı ya da Aşağılayıcı Muamele ya da Cezanın Etkili Soruşturulması ve Belgelenmesine Dair İlkeler’e göre hekimler her zaman yüksek etik standartlara bağlı çalışmalıdır.

30. Bu çerçevede hekimler kötü muameleye maruz kaldığı iddia edilen kişilerin güvenliğini sağlamak ve tekrar kötü muamele görmesini engellemek için tüm imkanları soruşturmakla yükümlüdür. Bu sorumluluk çerçevesinde bir kötü muamele iddiasıyla karşılaşan hekimin, kötü muameleye maruz kaldığı iddia edilen kişilerin yüksek yararına, iddiaları destekleyebilecek biçimde etkili bir belgeleme yapması, karşılaşılabilecekleri herhangi bir baskıya rağmen iyi hekimlik uygulamalarına sadık kalmaları önem arz etmektedir. Ayrıca muayenenin yerleşik standartlara uygun olması, hekimin kontrolünde gerçekleşmesi ve mahremiyetin sağlanması gerekmektedir. Kişinin mahremiyetinin sağlanması ve kötü muamele yasağına ilişkin usuli güvencenin yerine getirilmesi için muayenenin güvenlik görevlilerinin ve diğer devlet görevlilerinin bulunmadığı ortamda yapılmasına da dikkat edilmelidir (Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği, *Manual on the Effective Investigation and Documentation of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment*, para. 199).

31. Ayrıca hekimin konuya ilişkin hazırladığı rapora muayenenin tam saatini ve tarihini, yerini, muayenenin yapıldığı kurumun niteliğini, kişinin muayene sırasındaki durumunu, muayene getirilirken ve muayene sırasında herhangi bir kısıtlama altında olup olmadığını, muayene sırasında kolluk personelinin olup olmadığını, kolluk personelinin kişiye yönelik tutum ve davranışlarını yansıtmaması gerekmektedir (Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği, *Manual on the Effective Investigation and Documentation of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment*, para. 199).

32. Buna ek olarak konuya ilişkin sağlık raporunda görüşme sırasında kişi tarafından iddia edilen kötü muamele yöntemine ilişkin tüm ayrıntıların yer alması, gerekli tanısal testlerin yapılması ve şikayetlerin vücut diyagramına kaydedilmesi, uygun olduğu ölçüde bütün yaraların renkli fotoğrafları dahil klinik muayenedeki fiziksel ve ruhsal bulguların kaydı ve hekimin yorumu ile önerileri yer almalıdır (Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği, *Manual on the Effective Investigation and Documentation of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment*, para. 199).

33. AYM, kötü muamele yasağı iddialarının soruşturulmasında sağlık personelinin ihmeline ilişkin iddialarının da asli failer hakkında yürütülecek soruşturmalara ilişkin etkin soruşturma standartlarında gerçekleşmesi gerektiğini vurgulayarak tıbbi muayenenin işkence ve kötü muamelenin önlenmesinde devletin pozitif yükümlülüğü kapsamında olduğunu vurgulamaktadır (AYM, *Feride Kaya*, para. 70).

34. Somut olay, yukarıdaki içtihatlar bağlamında değerlendirildiğinde hekimin nezarethaneye giriş için yapılan adli muayenede başvurana kolluk personelinin yanında ve masasından kalkmadan, yalnız gözlemleyerek adli muayene raporu düzenlediği; görevli hekim bu duruma her ne kadar kişisel güvenliğini ve hastanenin fiziksel imkanlarını gerekçe olarak gösterse de başvurana yönelik aynı günün akşamında gerçekleştirdiği muayenede başvurana mahremiyetine ve standartlara uygun muayene yapılabildiği, dolayısıyla söz konusu gerekçelerin makul ve yeterli olmadığı değerlendirilmiştir.

35. Bu çerçevede başvurana yönelik nezarethaneye giriş için yapılan adli muayenede kötü muamele

yaşadığının önlenmesi veya tespit edilmesi için gerekli usuli yükümlülükler uymadığı, dolayısıyla kötü muamele yaşadığının usuli yönden ihlal edildiği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞI İHLALİ YAPILDIĞINA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine

başvurulabileceğine,

02/11/2023 tarihinde, Av. Alişan TİRYAKİ, İsmail AYZAZ VE Saffet BALIN'ın Karşı Oyu ile OY ÇOKLUĞUYLA, karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
II. Başkan

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYZAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Ünal SADE
Kurul Üyesi
(İzinli)

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi

Ek: H. U. E. Kurul Kararı Av. Alişan TİRYAKİ İsmail AYZAZ Saffet BALIN Karşı Oy

04.12.2023

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : H. U. E. Kurul Kararı
Karar Numarası : 2023/847

BAŞVURUNUN KONUSU

Gözaltı işlemi sırasında kolluk personeline başvuranın darp edildiği, doktorun usulüne uygun rapor tanzim etmediği şikâyetiyle işkence ve kötü muamele yasağının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir

Müzekkerenin bütün olarak ele alınması durumunda işkence ve kötü muamele iddiasının dayandırıldığı iki eylemden bahsedildiği görülmektedir. Bunlar başvuranın darp edilmesi ve doktorun zamanında ve usulüne göre rapor tanzim etmemesidir.

MEVZUAT AÇISINDAN DURUM

T.C Anayasası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi başta olmak üzere ulusal ve uluslararası mevzuatta işkence ve kötü muamele yasaklanmıştır. Bu alanda istisnanın olmadığı genel bir yaklaşım olarak kabul edilmiştir. Bu yaklaşıma rağmen kamu düzeninin korunmasının insan haklarını koruyan ortamın oluşturulmasında zorunluluk haline gelebileceği gerçeğinin göz ardı edilemeyeceği vurgulanmalıdır.

MAHKEMELERİN YAKLAŞIMLARI

AİHM ve AYM verdiği kararlarda güvenlik güçlerinin özellikle yakalama ve gözetim altına alma durumlarında güç kullanabileceğine işaret etmektedir. Burada aranan iki önemli ölçüt bulunmaktadır. Bunlardan ilki güç kullanmanın ilgili kişinin davranışlarıyla mecburi hale gelmesi (nakil aracına binmeyi istememek vb.) ikincisi ise kullanılan gücün amaca uygun oranda orantılı olup olmadığı meselesidir.

Yine uluslararası ve ulusal yargı kararlarında güç kullanmanın belli bir eşiğin aşılması durumunda işkence ve kötü muamele yasağının ihlalini oluşturabileceğinden bahsedilmektedir. Ayrıca işkence ve kötü muameleden bahsedilebilmesi için bir kastın varlığı ve bir sürecin gerekliliği kıstasları aranmaktadır. Yani istem dışı ve ani hareketler ile işkence ve kötü muamele yasağının ihlali mümkün gözükmemektedir.

EYLEMİN OLUŞ BİÇİMİ VE NİTELENDİRME

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Yüksel Cad. No:23 06650 Bakanlıklar-ANKARA

Telefon No : 4227800

e-Posta :

Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Fax No : 4227899

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Bilgi İçin :

Dahili No:

Müzekkere de irdelenen ve başvuran tarafından iddia edilen her iki eylem (darp ve doktor raporu) yukarıda sayılan uluslararası ve ulusal mevzuat nazarı dikkate alınarak değerlendirilmelidir.

Müzekkerenin darp olayı bakımından değerlendirilmesi

Kanaatimize göre olayda AİHM ve AYM'nin aradığı amaca uygun olarak kullanılan gücün orantılı olup olmadığı ve başvuranın kendi kusurlu hareketiyle olaya sebebiyet verip vermediği, emniyet mensuplarının bir kastından bahsedilip bahsedilemeyeceği noktaları son derece önemlidir. Yine bir süreçten bahsedilip bahsedilemeyeceği irdelenmelidir. Hem kamu hukuku alanında ve hem de özel hukuk sahasında temel prensiplerden birisi hiç kimsenin kendi kusuruna istinat ederek bir hak iddia edemeyeceği gerçeğidir. Olayın başlangıcı başvuranın kolluk mensubunun yüzüne tükürmesidir.

Darp olayı köy yerinde havanın tam aydınlık olmadığı bir sırada gerçekleştirilmiştir. Kanaatimize göre başvuran bilinçli bir şekilde nakil aracına bindirilmek istenen bir sırada kameranın görüş açısında güvenlik görevlisinin yüzüne tükürmek suretiyle kendi kusurlu hareketi ile gerekli etkiyi oluşturmuş ve emniyet mensubunun eylemine sebebiyet vermiştir. Olayın başlangıç ve sonucu arasında birkaç saniyelik bir süre söz konusudur. Dolayısıyla bir süreçten (tekrar eden eylemler) söz edilemeyeceği gibi kasti bir eylemden de bahsedilemeyecektir. Etkiye karşı tepki şeklinde yaşanan bu olayda başvuranın müzekkereye konu eylemin yaşanmasına bizzat tükürmek suretiyle sebep olması, başvuranın yaşının küçük olması sebebiyle kontrolünün güç olması, olayda geçen sürenin birkaç saniye ile sınırlı olması bir kastın varlığından bahsedilemeyeceği gerçeği birlikte değerlendirildiğinde işkence ve kötü muamele yasağının ihlalden bahsedilemeyecektir.

Yaşanan olayda idari soruşturmanın sürdüğü ve iddianame düzenleme sürecinin devam ettiği anlaşılmaktadır. Kanunumuz gereği görev alanımız dışında kalan eylemin TCK kapsamında değerlendirilip kastın aşılması suretiyle yaralama suçunun gündeme gelmesi ve bu çerçevede gerekli adımların atılma ihtimali yüksektir.

Müzekkerenin doktor raporu açısından değerlendirilmesi

Doktor tarafından düzenlenen ilk rapor ve ikinci raporun usul ve tespit ettiği içerik açısından tenkidi yapılabilir. Bu eksiklikler kanaatimize göre TCK düzenlemesinde hangi suçu oluşturuyorsa ilgili kişiler hakkında başta görevi ihmal ve görevi kötüye kullanmak suçları olmak üzere başlatılan soruşturma ve iddianamenin tanzimi ile gerekli adımlar atılacaktır. Bu sürecin başladığı müzekkere den anlaşılmaktadır. Olayın üzerinden uzunca bir süre geçtikten sonra başvuranın ayağındaki kızarıklık tespitini yapan rapora istinat ederek işkence ve kötü muamele vaşağının ihlali sonucuna varmak Basta TİHEK Kanunu olmak üzere ilgili mevzuata uygun düşmeyecektir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Yüksel Cad. No:23 06650 Bakanlıklar-ANKARA

Bilgi İçin :

Telefon No : 4227800

Fax No : 4227899

Dahili No:

e-Posta :

İnternet Adresi : <http://www.tih.gov.tr/>

Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Anılan gerekçeler ile kolluk güçlerinin eyleminin işkence ve kötü muamele yasağının ihlalini oluşturmayacağı kanaatiyle müzekkereye katılmamaktayız.

e-imzalıdır

Av. Alişan TIRYAKI
II. Başkan

e-imzalıdır

İsmail AYZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Yüksel Cad. No:23 06650 Bakanlıklar-ANKARA

Telefon No : 4227800

e-Posta :

Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Fax No : 4227899

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Bilgi İçin :

Dahili No: